

عنوان مقاله:

بررسی تاب آوری کالبدی بازار کاشان در برابر زلزله (با تاکید بر نقش شبکه های ارتباطی و فضای باز)

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات محیطی هفت حصار، دوره 10، شماره 38 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

بابک عالمی

فائزه تفرشی

صدیقه کمالی زارچی

خلاصه مقاله:

تاب آوری یک فضای معماری، توانایی و ظرفیت مقابله با پیامدها و صدمات ناشی از وقوع یک حادثه است که سبب می شود بازگشت به شرایط عادی پس از حادثه، تسهیل و از ایجاد بحران جلوگیری شود. یکی از وجوه مهم تاب آوری، وجه کالبدی است که به معنای توانایی پایداری ساختار بنا در مقابل تغییرات، حوادث و سپری شدن زمان و میزان پاسخ گویی ساختار به نیازهای حال و آینده است. بافت تاریخی کاشان یکی از بافت های شهری با ارزش از منظر کالبدی، فرهنگی و اجتماعی است. در این میان بازار سنتی کاشان به لحاظ این که مکان اصلی تبادلات فرهنگی و اقتصادی شهر است، اهمیت زیادی دارد. زلزله خیز بودن منطقه کاشان، اهمیت بررسی موضوع تاب آوری کالبدی در این بازار را نشان می دهد. بنابراین سوال پژوهش این است که مولفه هایی تاب آوری بازار تاریخی چه هستند؟ از سوی دیگر، عملکرد بازار به عنوان شریان تجاری شهر و جمعیتی که پیوسته در آن در حال جابه جایی است و قرارگیری بازار در مرکز شهر، ضرورت پرداختن به مولفه های فضای باز و راه های ارتباطی در این محدوده را پررنگ تر می سازد. بنابراین پرسش بعدی این است که فضاهای باز و نظام دسترسی چه کیفیتی در این ساختار دارند و ارزیابی این بخش از بازار از منظر تاب آوری چیست؟ در این مقاله، برای بررسی مولفه های اثرگذار بر تاب آوری کالبدی، نمونه ی پژوهشی، با روش اسنادی و با استفاده از شیوه توصیفی و تحلیلی و همچنین به روش کیفی مورد شناسایی و بررسی قرار گرفته است. در بررسی تاب آوری کالبدی، با توجه به نقش پراهمیت فضاهای باز و نظام دسترسی در نمونه ی پژوهشی، به کمک پیمایش میدانی و تحلیل وضعیت موجود، همچنین مصاحبه با استفاده کنندگان از بازار تاریخی از طریق پرسشنامه، مولفه های اثرگذار در تاب آوری کالبدی مورد ارزیابی قرار گرفت و عوامل موثر بر پایداری ساختار فضایی بازار و دوام و پایداری آن شناسایی و استخراج شد. نتایج پژوهش نشان می دهد که فضاهای باز بازار، به دلیل گستردگی و داشتن سلسله مراتب دسترسی در کل بازار، از تراکم و توزیع مناسبی برخوردارند ولی در دو راسته مسگرها و درب زنجیر، طول راه خروج، بیش از حد استاندارد است. ارزیابی مولفه های موثر تاب آوری نشان می دهد که مسجد سلطانی، کاروانسرای میرینچ، آقا و مسجد میر عماد، دارای فضای باز با مساحت مناسب، جداره های سالم و پایدار، فعال و با ارتباط مستقیم با شریان های شهری برای استفاده پس از سانحه مناسب هستند. راسته ها و تیمچه ها به عنوان فضای دسترسی با مشکل ریزش ناشی از آسیب سقف در هنگام زلزله، تناسب نامناسب گذر و عناصر الحاقی و در نتیجه مسدود شدن روبرو هستند که این موضوع سبب کاهش تاب آوری مجموعه است اما ساختار ارگانیک بازار و وجود تویزه های باربر در سقفها نکات مثبت در ایجاد ایمنی در فضای راسته ها می باشد.

کلمات کلیدی:

Physical resilience, bazaar of Kashan, earthquake, open space, Access routes

تاب آوری کالبدی، بازار کاشان، زلزله، فضاهای باز، مسیرهای دسترسی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1399871>

